

RADnička STIHija

Ivor Kruljac

RP

RADNICKAPRAVA.ORG

B baza za
R radničku
I inicijativu i
D demokratizaciju

Ivor Kruljac

Radnička stihija

Izdavač: Baza za radničku inicijativu i
demokratizaciju/Radnička prava

Objavljeno: Prosinac 2024.

Naslovnica, zadnja stranica, grafičko oblikovanje: Nina
Lelas

RADdnička STIHija

Revolucije odavno nema,
pa se netko može zapitati
kako nekome može biti do pjesme,
kad su problemi radnika ne-tema
a rješavanje problema pored lijepih riječi
kao da očekivati se ne sme,
kako bacati stihove u prekovremenoj
smjeni za malu i nedovoljnu plaću,
riješiš račune, poreze, nabaviš namirnice
i nakon svih nameta jedva uštediš da si za zimu kupiš neku
jaknu malo topliju i jaču,
ako na kraju pretrgan od posla nemaš
dovoljno ni za sebe ni za svoje bližnje,
kako upijat poeziju dok frustrirajuća misao
premoreni um liže,
razmišljati o umjetničkoj igri riječi
uslijed neizvjesnosti umjetne inteligencije,
čini se nemogućim osim ako ne zaboraviš na

sve radničke nevolje uslijed udarca u glavu ili ako na kraju
radnog
vijeka pred mirovinu na lubanju ne pokucaju simptomi
demencije,
i što ikome normalnom može značiti neka
lirika,
kad i sindikati već puno pričaju a ulicama odzvanja
zvižducima i transparentima glasna
rika,
što ikome znači pjesnik
koji je k tome vjerojatno salonski ljevičar,
čije ruke tipkaju slova
i vjerojatno nikad nisu primile lopatu i osjetile radnih žuljeva
čar,
istina je da stihovi na boljke radništva nisu instantno i
efikasno rješenje,
dok pjesnici stoje po strani i po papiru nešto švrljaju i bilježe,
ali zar nije poanta pravednog društva da svi imaju pristup
svemu?
Vodi, hrani, higijenskim potrebštinama, sigurnosti slobodi
i onome što imaju i oni koji imaju para

i mogu si priuštiti finije stvari i anti-age kremu,
pa i oni katkad vole poeziju
odu na predstavljanje zbirki pjesama u knjižnicu,
pa je stoga red i da poeziju imaju i radnici
taman i da ovu zbirku odvedemo samo u ubožnicu,
jer stihovi trebaju bilježiti sve za svakog ponešto
taman da to ne traži nitko,
jer možda iznenadi koliko poezija nekad može biti moćna
skrenuti pažnju na nešto u kombinaciji slova koja se iščitava
pitko,
ali i utješno jer možda nije svaka tema vesela,
ali pomaže svakom problemu kad ga obrade književna djela,
jedino gore od nerješavanja radničkih problema
je da se o njima ne priča,
ne samo kroz novinarski tekst već i kroz umjetnost
jer poezija nekako ima tu naviku da iako je nitko u sadašnjosti
ne čita,
u budućnosti se analizira pa je ne prekrije zaborav
već ustraje i svoj sadržaj zainteresiranima vječito skviča,
a još je tužnije u svijetu koji kao da sve manje cijeni
pošteni rad,

da poezija ne slavi one što iz dana u dan
ulažu svoje vrijeme i svojim radom omogućuju da nam uvijek
sve funkcionira
upravo sad,
zaslužuju barem priznanje u stihovima dok traže dostojan
život
pokušavaju pošteno doprinosti društvu,
ta radnička klasa koja se ne bavi kriminalom
radi u dućanu i ne ulazi u njega po plijen s donoseći teror
i noseći pušku,
svima vama predanima i ustrajnama samo želim reći
hvala,
pa makar poezija i nije neka pomoć
nadam se da će vas RADnička STIHija barem malo zabaviti
dok ovo sad čitate neovisno
gdje i kada,
i neka je svakom poštenom radniku život dobar makar za
razliku od poduzetnika
radnicima poimence njihov trud ne nagrađuje povijesna slava,
neka barem vječno tinja ustrajnost i nada,
da će sadašnjim i budućim generacijama marljivost ostati
vrlina

jer bez marljivosti i predanosti neće biti ničeg dobrog
niti tamo negdje kasnije, a bogme niti sada.

Klasne nevolje

Nekvalificirana AI snaga

Da poslodavac na razgovoru za
posao može ispasti hladan i zastrašiti
to već znamo,
ali da je bar to kao do sada jedini problem samo,
automatizacija je otišla još dalje
no nije za ziher kamo,
poslodavac bilo mrski
bilo dragi vođa,
odrekao se odluke
dok u kompjuter zuri
a pileći batak mu se u ustima
zubima glođa,
životopis i slika,
lijepo u kompjuter k programu neka izabere
za zaposlenje najprigodniju
likušu ili lika,
za proizvođača korisna
za radnika riskantna

potencija,
već otprije je nešto
sumnjiva ta umjetna inteligencija,
ne baš draga kada
te zamijeni,
zdrpi posao
a kad te pitaju zašto ne radiš
grlo ti je suho
te glas zanijemi,
ok, nije sad da neće
ostati nijednog
posla za ljude,
ali moglo bi se dogoditi
da tko će raditi taj posao
umjetno inteligentni presude,
mnogi su tražili, pa od Zuckerberga nisu dobili konkretan
odgovor
pa bi u ovoj situaciji vjerojatno bilo
uzalud da pitam,
no kako točno funkcionira taj za zaposlenje

algoritam?
Koliko centimetara moramo imati
rašireni osmijeh?
Je li sada ne imati hakera
umjesto „poznаниka“ u kakvoj stranci
na tržištu novi peh?
Ne želim biti bezobrazan
ali nije li ironično?
Govor tijela prosuđuje
program koji uopće nije organski
malo mi je to nedolično,
program kojemu je jedino ljudsko
imati ekscese diskriminacije,
što rasne, što spolne
program uočljivo ne tako pošten i objektivan
kao što je bilo zamišljeno prilikom
njegove kreacije,
program koji se još uvijek isprobava
u situacijama koje ljudima
nisu igra,

traženje posla
je ozbiljno a ne kao
uzimanje štapića i glumljenje da je to
igla,
pa tako u tom isprobavanju dok očekujemo
bolju zakonsku regulaciju,
imam prijedlog eksperimenta
za šefove na temelju čijih rezultata mogu odlučiti protiv
ili za AI implementaciju,
pitajte program objektivno jeste li vi
bolji šef ili bi bolji bio netko drugi,
na temelju životopisa ali i govora tijela, nerveze
i koliko su vam osmijesi dugi,
pa ako ste šefica i program utvrdi da
je bolje kad je na vlasti šef,
hoćete li to prihvatiti i poštovati
ili ćete opsovati, ustanoviti da je AI
nekvalificirani blef?
ili da vam je govor tijela
nedostatan za vodeću poziciju a da to ni sami

ne znate,
hoćete li i dalje misliti
da je program bolja opcija
nego popričati s kandidatom
da ga zapravo osobno vidite, procijenite i upoznate?

Osiguraj nam prava, ostvarit ćemo ti viziju

Marljiva
kod proizvodnje kadra
radnička smo klasa,
i za izrabljivanje
od vlasničkih kasta
nekoć nam je revolucija bila
nada spasa,
revolucija je došla,
prošla,
sebi djecu pojela,
nakon svega toga
neka druga vrijednost na tron se posjela,
vrijednost poduzetnika
koji govore o činjenju svijeta boljim
mjestom,
svojom idejom će pobijediti na tržištu
nagrade će biti i za njega i za one zaposlene
pod njegovim vodstvom u pothvatu tom,

iako vrijedan divljenja jer je čovjek s vizijom,
bez osiguranja radničkih prava nećemo mu
pomoći s njegovom misijom,
posvećeni dnevni rad
s barem pola sata odmora,
ali i minimalan jedan slobodan dan u tjednu
poštovati se mora,
četiri tjedna plaćenog godišnjeg
u kalendarskoj godini,
jednaka plaća neovisno kakvi su nam
dijelovi spolovni,
neotkazivanje u slučaju ozljede na
radu,
neotkazivanje u slučaju trudnoće
i porodiljni kad nove generacije
iz one stvari izađu,
pravo na otpremninu ako
dobijemo otkaz,
suzbijanje diskriminacije
i netoleriranje iste ako se pojavi takav jaz,

zakon tržišta i zakon konkurentnosti
treba uvažiti svaka tvrtka u toj famoznoj utakmici,
ali u brojkama i strategijama ne smiju se zaboraviti
oni koji u stvarnosti rade proizvod
zamišljen u šefovoj maštovitoj matrici,
ipak je prvo pravilo da
boj na tržište staje kada oni koji vode,
ne poštuju one koji proizvode.

Čestit(a) Božić(nica)

Božić dolazi
to je na kalendaru garantirano,
nekima 25.12. nekima 7.1. no u oba slučaja na radost
svima osim Grinchevima što ih ispunjava punjenjem
koje je iziritirano,
Božić je za ziher
no koliko će biti sretan?
Barem u standardima
koji su zacrtani da prođe uspješno taj velik dan?
Djeca sa sjajnim poklonima ispred
bogato ukrašenog bora,
bogata gozba nakon koje ni najgladniji
tri dana više jest ne mora,
obilje lampica da stan zasjaji poput
supernove,
a još da nakon svega ostane za šampanjac i tulum
u iščekivanju godine nove,
ogromni troškovi
za koje radnik mora čekat
kao tijesto da se umijesi
i postane pizza,
čeka i čeka radnik hoće
li doći božićnica,
ta injekcija čestitke blagdana
od poslodavca,
ujedno i pokazatelj da zbilja cijeni radnika
što se za tvrtku u svakakve izazove baca,
više od onoga što mu propisuje zakon

na mjesečnoj bazi,
pokazatelj da zbilja želi da radnik ostane
i da je dobrodošao kao cvijet smješten u vazi,
pomoć pri ispunjenu Božića
nekima je božićno čudo,
no nije valjda za blagdane očekivati bonus
od radnika nešto previše grabežljivo
i ludo?

Staž 2022.

Nova je godina
I to 2022. po redu,
kucka se još jedna godina
a uz šampanjac i vatromet ljudi
nisu u bedu,
godina za nove radne pobjede,
poneke i poraze
ali sigurno nećemo isticati momente
bijede,
još jedna godina za ukucat u radni staž,
cilj je doživiti 65. godinu života ali da je to
dovoljno očita je laž,
kad mirovine stvarno nisu
nešto dobre pa se radi do zadnje
dozvoljene sekunde,
ili se odlazi u druge države da nakon svega kakvog
dostojanstva i užitka
u starim danima bude,
da se na kraju zaključi

da je sve to imalo
smisla,
da kada djecu učimo da je častan rad
dostojan da to ne bude
laž već istina suvisla.

I oni što rade ljube, zar ne?

Veljača je mjesec ljubavi
A sve zbog jednog
dana,
Valentinovo
okupljalište romantike
imenovan po svecu kojemu je tog
dana odsječena glava,
dan koji je radan te
nije slobodan mnogima,
jer treba ljudstvo da romantična
večera u restoranu obrise profitnog uspjeha
poprima,
rad što koči romantiku onome koji
radi,
on ili ona sačekat će kraj
smjene da svojoj srodnoj duši
taj dan zasladi,
možda je lakše onima što su
singl,
pa ljubav u zraku u smjeni
dade neke strasti jingl,
skroviti poljubac među kolegama
dok šef ne gleda,
nevina uredska romansa,
a možda i bez odjeće
u pozi pasa,
malo sladunjavo
malo priprosto,

no i radništvu ljubav
bilo na poslu bilo poslije
pomaže 100%.

Maskenrad

Korijen „faš“
je loš s nastavkom „ist“,
i stravična je mrlja u politici i povijesti
za koju tražiš gustu boju
i debeli kist,
no iz korijen „faš“
može niknuti i nastavak
„nik“,
kad maske i veselje svima
nude priliku zaronit u maštu
i napraviti sjajan klik,
maskirati se
u ono što želiš biti,
vampir, superheroj
ili nečim trećim otkriješ
impuls a lice možeš
skriti,
kako li je zabavno bilo maskirat
se u školi,
učenja u jednom vedrijem tonu
jedući krafne
pa čak i ispit ako se dogodi
manje boli,
pa kako gdje, ima tog
i na mjestu radnom,
i tamo je maskenbal
super za produktivnost i zbližavanje
kolega kao i noć vještica

u okruženju američkom,
prilika za jedan lakši dan
posla,
isto izazovan
ali gdje će vam se možda manje dizat
na glavi kosa,
nije radniku puno vremena ostalo za bal,
ali u smjeni ne mora barem tog jednog
utorka biti jal,
dok stavljamo svoje maskice,
da parafraziram visoko društvo
u plesu koji su prije buržuja društvene
moći nogama gazili vrh ljestvice,
kad je rad,
nek je maskenrad!

Oprostite što vas se samo 8. ožujka sjetimo

Svake godine
osmog ožujka označi se start,
no brzo odmah se i zaustavi
kad završi
Dan žena,
Osmi mart,
ta savjesnost i sućut prema radnicama
i kolegicama s kojima radimo,
što većinom imaju manju
plaću
a isti posao
čime društvo gradimo,
opet ćemo donijeti
na radno mjesto
ružu i čokoladicu,
reći kolegicama kako su super
i da ih treba tretirati jednako
kao i svakog tko na tom poslu
ima svoju dužnost, ormarić
ili ladicu,
kako nije fer anksioznost što se nameće
oko planiranja obitelji,
jer trudnoća je poteškoća
pa se obeshrabljuje porodiljni,
možda će to biti
i dan bez seksističkih komentara,
odmjeravanje dekoltea i stražnjice
tijekom pauze gdje se radnik bez prisustva radnice

odmara,
možda će tako tradicionalno
biti jedan dan,
no možda postoji nada
da će konkretne promjene ovog
puta doći i zadržati se
da novi režim za vrijedne radnice
bude zadan.

Zvezdane sluge

Vidim bogataši
idu u svemir,
dok radnik s računima ima nemir,
zvijezde vidimo
samo uz teleskop
i kad se
raščisti smog,
dok nam obećaje pop
da će nas u nebo primiti bog,
no u stvarnosti na zemlji se osjećam
kao rob,
dok čekam da mi zemlja postane
grob,
s nižeg
u niže,
zvijezde nikako da dođu
bliže,
sve do ponude
zvezdanog ranga,
bogatašu i gore treba radna
snaga,
ne samo inženjeri koji
održavaju visokotehnološku konstrukciju,
već i netko tko će pripremanje pića
i hrane te posluživanje
gostiju i posade
imati za instrukciju,
poznati posao s velikim preokretom,

jer dok radiš krišom pogledaš kroz prozor
i uvidiš da si okupan zvijezdama osupnut njihovim
gibanjem iliti pokretom,
ne treba ni teleskop,
ni da se raščisti smog,
promjena velika
pred očima blista,
ali osjećaj što me prožima
ipak je okusa ista,
samo sam sada među zvijezdama
rob,
nema zemlje koja
će mi postati grob,
i dalje sam onaj najniže,
samo su zvijezde bliže,
no neka je utjeha barem,
da doista vidim nešto što
drugi neće nikad
pa ni kad umru nakon što ostare.

Prvomajska slava

Ima jedan
dan,
radništvu Božić
slavlje borbe za vječni san,
da su radnička prava i dostojanstvo
zarađeni borbom znaj,
toga se prisjeti kad god je Prvi maj,
Dan kad se jede grah,
djelatnih predaka se sjeti
i kako nisu pokazali strah,
kad su spremno išli
u štrajk,
kad nisu imali samo Facebook statuse
na kojima su ganjali
lajk,
da bi imali stvari
koje se čine tako
logične,
ali u prošlosti šefovi
takve stvari prihvaćali kao
obične,
stvari kao plaćena bolovanja
i godišnji odmori,
jer ne može se konstantno raditi
to čovjeka previše
izmori,
ili pravo
na dobivanje odštete za

kakvu ozljedu na radu,
pojedi grah
i zahvali sindikatima što
su za radnike bili spremni
postavljati se na glavu,
no dok se grah i štrukle svakom tko
dođe porcija daje,
ne zaboravi da borba za radnika
uvijek mora dalje.

Anksioznost novozaposlenog

Ganjao sam poslove
ali nikako da ih pogodim
na pik,
no evo konačno dobio jedan
i sad sam službeno početnik,
znate onaj osjećaj nezgodnog
starta,
gdje se učite na probnom roku
poslu, rutini dužnosti
za plaću kojom će se osigurati vaša
napunjena egzistencijalna plata,
razdoblje gdje vas je frka
jer se osjećate kao da svima
samo smetate,
pitajte se radite li dobar posao
a i hoće li vas kolege prihvatiti
sa strepnjom odgovor čekate,
tim se više bojite jer znate kako je biti
bez posla,
ne želite dobiti otkaz
da vas se opet na burzu i prema društvenoj osudi
nosa,
strah vas presiječe kada nešto pogriješite,
želeći što prije pokazati kako sve probleme umijete da
riješite,
još gore kad pogriješi stariji kolega,
pa onda to svali na vas kao novog
jer tako to zna ići

jer jebiga,
no s vremenom uz znanje i malo sreće
nalazite svoje mjesto,
pokazujete se sposobnim i vrijednim zadržavanja
jer ste se snašli vješto,
no, kao onaj koji uči
među kolegama ste još uvijek na glasu
koji tako amaterski slovi,
sve dok konačno ne dođe
neka nova kolegica ili
kolega novi,
i dok prolazi tu istu
proceduru,
vi malo mirnije odrađujete svoju
radnu turu,
na neki način zatvarajući krug
anksioznosti novozaposlenog,
dok radnička svijest u tihom šaptu
apelira na starije radnike
da novima što više iskažu
dobrodošlicu, opuste ga i pokažu mu solidarnost.

Reforme vrelog sunca

Cijele se godine
naporno radi,
dani većinom zacrtani
predvidljivi i dinamikom
skladni,
sa minimalnim jednim
slobodnim danom
ali onda najednom
eto,
dan za danom za danom
i stigne ljeto,
dok proklinješ Sunce
što je cijelom gradu
donio dehidracijski
pomor,
ali nemoj, zbog njega
se propisuje godišnji
odmor,
propisali dane
gdje nema ranih
jutarnjih buđenja,
guranja u gužvi
da dođeš raditi rad
uslugu što je za plaću
iznuđena,
imaš vremena se odmoriti

i biti s onima koje
voliš,
gospodariš svojim vremenom
i kako voliš ga složiš,
no dok vrućina kolje
i umjesto stresa posla isušuje
dušu i stvara bore,
za spas razuma bježi se na
more,
u slanu kupku
mirnih valova,
pa potom sunčanje
na plaži za dobar ten
i primitak vitamin D
darova,
navečer fini jastog, lignje i vino
u kakvoj konobi,
pa potom fini
kokteli dok se zvjezdano nebo
nad pučinom veseli
a jetra ne žali što
je alkohol drobi,
no more ljupko i
modro,
znano je
dobro,
nije svakome posluženo da bi svatko
tu ljepotu pobro,
jer dok se radi i radi i radi
te novac skuplja,

naša je stvarnost isto tako sve skuplja
i skuplja,
pa radnici na moru ne dobiju zasluženi
luksuz,
te se tješe barem što pod vrele dane
su dulje spavanje uspjeli izmust,
iako zaslužuju mnogo više,
morski hedonizam
za sve što tijekom godine
radnička dužnost iz života
isiše.

Pečenje dok ne zagori

Nema veze što je
vruće,
mora se raditi jer
potražnja pritišće ponude
pa da se sve ustali to sve
produktivnost na aktivnost navuče,
vani je oko 38 face se
tope,
a još kad se troši energija radom
ne treba čuditi ako se ljudi
u svoju dužnost s dužnom pažnjom
i koncentracijom ne stope,
bilo u uredu
ili pogonu, ne čudi da se rad obustavlja
a bunt obespravljenih se ujedini
u zahtjev što se sve glasnije
poprima,
„kvragu i dovraga
gdje je u kurac klima?“,
gdje je spas od vrućina?
Dok čekaju se godišnji
zar je radni organizam zapostavljena
psina?
Umjesto otkaza
padanje u nesvijest
je rješenje za tehnološki višak
dok ljeto paklenom vrućinom
okoliš dekorira,

radništvo skuhano
u uštedi troškova što
glavne nimalo ne dira,
dijetni kanibalizam,
pečenje ljudstva bez da ih se pojede
na stranu nemoralnosti, teški je
debilizam,
no kad prekipi, radnici se ustanu i pobune,
kao i radnici Jure u Nišu ali da vas njihovi
medijski istupi ne zbune,
ni drugdje u svijetu pa ni ovdje
ne bi bio šok da se takvo što
dogodi,
nemudro zanemarivanje unatoč opasnosti
štrajka koji itekako zna da pogodi,
što šefove kojima dođe
pad proizvodnje,
što gospodarstvu koje nerijetko zaboravi
da prije dobiti treba osigurati sreću ljudi
a ne riskirati posljedice proleTERSKE ljutnje.

Balada o ozljedi na radu

Marljiv radnik radi
i težak teret podigne,
toliko težak da padne li na glavu
netko može da pogine,
i trenutak neoprezan
bio je dovoljan pa je stvarno i opalo,
radniku ravno na stopalo,
i kako mu osjećaj boli sve jače sviće,
„Aaaaaaaaaaaaaa jebote“
u agoniji poviče,
nekima nakon par dana a nekima možda i dugo
nakon kraj prođu svoju radnu godinu šestu,
uvijek svima prijete ozljeda na radnom
mjestu,
u ovom slučaju lom kostiju
dijela tijela,
nema ni šetnje a ni rada
kojim se zarađuje kruh da se posluži
usred jela,
drugovi mu pomogli da se makne
s poda,
pozvali mu hitnu da ga odvede i da mu se zbrine
ozlijeđena
noga,
s obzirom da je za tvrtku radio
a sada neko vrijeme nemre drugo nego
da ranjen sjedi,
i sam smatra, red bi bio
da dobije odštetu po svojoj
ozljedi,

ali šefu se ta ideja baš i ne sviđa,
je li doista ozljeda na radu ili radnikova krivnja
pitanje je koje baca u raspravu o temi
neka se viđa,
a radnik jadan što će,
bio je spreman odustati,
ali njegov kolega u sindikatu znan kao onaj koji neće
posustati,
nije želio tu satisfakciju šefu
dopustiti,
od svog druga nije odustao podrobno mu objašnjavajući
njegova prava,
da priča na kraju bude sretna
a ne tragična strava,
liječnički nalaz dodao je u asistenciju,
da se zabije za pravdu radničku
za zadovoljštinu radniku što je radio i žrtvovao se za
šefovsku
ekscelenciju.

Rad pod mjesecom

Mjesec na nebu
Sunce na drugom kraju
planete,
radni narod spava ali
ne prati rad svakog radnika
sunčeve mijene, neki obratno lete,
kada okolo je tama
i samo se pod noćnim svjetlom može
vidjeti sjena,
to je vrijeme kada nekima počne
noćna smjena,
zaboravite vukodlake, duhove, demone
koji u glavama nekih noću ore,
druge brige radnike u noćnoj more,
obavljanje raznih dužnosti da sve bude u redu
kolegama iz jutarnje,
dok im mirnu noć ometa radno
tutnjanje,
dok s voljenima se ne maze
u tami,
a kad dođu doma dočeka ih prazan dom
jer drugi rade danju pa oni ostanu
sami,
blijede kože jer ne vide
baš puno svjetla,
vitamin D im samo dostupan u kapsulama
a bioritam poremećen usred šoka koji vodi
do stresa,
odsječeni od svijeta danjih bića,
velika je cijena koju plaćaju protagonisti

noćnih priča,
pa ipak bar i tu ima neke utjehe
gorko-slatke,
noćni radnici kolo vode
dok direktor spava jer mu ne pada
na pamet da izađe kad sunce spremi
svoje zrake, što duge što kratke.

Izvanredni nered

8 sati danas
kao i 8 sati jučer,
bit će i 8 sati sutra
i tako do mirovine
dok u životnom ciklusu godina
ne dođe metaforička večer,
8 sati na 8 sati,
od 7 do 15, 8 do 16
9 do 17
svaki radnik jedva čeka kad će radni dan stati,
kad će doći slobodno vrijeme
za odmor i zabavu,
mozak na pašu, besposličarenje, izlazak
kakav hobi ili s voljenom osobom popit
neku žesticu ili kavu,
i kucne čas posljednjih 60 radnih minuta,
kad se pojavi šef i ubrzo poželiš da ga
ugrize zmija ljuta,
svi se trude i rade ali
nešto je iskrsnulo odjednom sad
pa poviče šef da treba ostati dulje i na snazi
je prekovremeni rad,
katkad sat dva
a katkad pojede i slobodni dan,
u kojemu mir i odmor postanu dva pojma nepojmljiva
za shvatiti izazov apstraktan i stran,
radi se dalje uz melodiju potisnutog gnjeva,
začepljena gubica škrgutanje
zubima dok um slaže scenarije kako šefa
trga čopor hijena,

misaona katarza da se progura kroz
gorku dužnost,
dok god je u okviru Zakona
o radu i dok je god zbilja pisano potvrđena nužnost,
dok god nije više od 50 sati tjedno,
onda nije ugodno ali je nužno i što god radnik misli o
tome
želi li zadržati posao totalno je svejedno,
i dok pitanje treba li mijenjati zakon na kraće
prekovremene
ovisi o volji radnika udruženih u sindikate,
ne treba previše za shvatiti koji legitimitet trenutno
postoji
da radnički bijes produktivnu atmosferu
buntom i štrajkom satre,
ako je previše ili nije plaćeno na vrijeme,
radništvo zna kako šefovima izraziti nezadovoljstvo
i do popravka situacije otežati vodećima breme.

Toplina solidarnosti

Po ljeti je vruće
a po zimi je hladno,
činjenice su to koje svi već dobro znamo,
kad je vruće želimo da nam bude hladnije
a kad je hladno da nam je toplije,
po ljeti je užasno kada na poslu nema klime
poezija radnička ovdje je o tome
već stihizirala prije,
a sada kada nam je došao prosinac,
sad se prosi i prosi za grijanje u pogonima i uredima
gdje radnik od hladnog jutra biva ranoradilac,
jer rad uz cvrkut zubi nije ugodan,
pod kapom i jaknom nepraktično je raditi cijeli dan,
ruke i lice crvene se od mrzline,
rukavice skromne i prozirne na agoniju
dodaju tek malo miline,
dok opasku da rad grije
ispaljuju cinici,
solidarnost klase
grije moral i marljive ljude
što pred teškim radom nisu
stidnici,
zajedništvom se gura sve do kraja radnog vremena
i povratka
u topli dom,
a tijekom pauze tračanje šefa
uz topli čaj
donosi kroz smijeh koheziju
i prevenira kolegijalnosti
slom.

Zahtjevi radnika 2023. godini

Pucnjevi šampanjca među ljudima i
vatromet u zraku,
Nova godina se slavi i barem na njen početak nijedan dio
planete nije u mraku,
nižu se čestitke i želje običnih građana, radnika i radnica
te političara,
da bude mira, ljubavi, sreće,
zdravlja,
da 2023. godina bude najbolja do sada
i da se zadrži ovaj osjećaj prvosiječanjskog slavlja,
no budimo realni,
teško da će godina biti najbolja
ikada do sada,
ali možemo se nadati da bude dobra
možda i odlična a evo nekoliko načina da za to bude
kadra,
bit će dobra godina
ako bude rada,
bit će dobra godina ako
radnik od svog rada dobije slada,
bit će dobra godina ako će se cijeliti
trud a ne podobnost,
bit će dobra godina ako će se radom moći
osigurati životna udobnost,
bit će dobra godina ako urode plodom prosvjedi radnika,
bit će dobra godina ako se sindikati izbore za one
marljive kojima su se obvezali na ulogu zaštitnika,
bit će dobra godina ako ćemo imati dostojan
život,
bit će dobra godina ako neće biti korupcije

koja će napretku i razvoju biti lokot,
bit će dobra godina ako kapital i zarada ne budu
u prvom planu,
bit će dobra godina ako mržnje i predrasuda
zanemarivanja i nasilja
ne bude ni po noći
ni po danu,
bit će dobra godina ako se prošire i ispoštuju već
utemeljena radnička
prava,
bit će dobra godina ako se isplati svaki prekovremeni
i ozljeda na radu koja može postati
prava strava,
bit će dobra godina ako će biti plaće za dostojanstveni
godišnji,
bit će dobra godina ako oni koji odu u mirovinu nakon
sve svoje požrtvornosti
budu imali ugodnu starost da je ne provedu po ulicama
u žicanju i prošnji,
bit će dobra godina ako ne bude siromašan nitko tko radi
i ima posao,
bit će dobra godina ako u cipele svojih radnika svaki šef
bude ušao,
bit će dobra godina ako dođe do razumijevanja buržuja i
proletera,
bit će dobra godina ako će radni uvjeti biti što lakši i
tijekom zime, proljeća, jeseni
i ljeta,
no do tada nas valjda još jedna čaša šampanjca neće ubiti,
dok na novogodišnjoj slavlju neki se nadaju barem
jednoj kapi slavljeničkog pića da pobjedu barem u toj

prvoj noći
mogu okusiti.

Sindikat:Uprava=Mir:Mir

Proces mirenja
u Zagrebu je bila glavna tema,
hoće li biti pravde za radnike ili općeg štrajka
u Holdingu punom problema,
novi kolektivni, koeficijenti i veće plaće
zahtijevaju sindikati,
na upravi je da pristane ili odbije
dok se njihalo neizvjesnosti nad funkcionalnošću
komunalnih usluga
Zagrebom klati,
pregovori
trajali su danima,
kako teku ima li točaka slaganja i neslaganja
pitali su se ljudi već koje sve to neizmjerljivo zanima,
ali tajni je postupak bio u tijeku
pa su svi morali biti tiho,
što uprava što sindikati
čuo se samo vjetera vihor,
kako za novinare tako i za radnike
čije se sudbine ti razgovori
izravno tiču,
kao i svih građana Zagreba
koji su voljno ili nevoljno uključeni
u tu priču,
na kraju je izašlo rješenje te je bila zadovoljena
radnička pravda,
ali zašto tijekom razgovora nismo imali neke natruhe
toga
zašto zakon na foru anonimnosti vlada?
Možda pomaže pregovorima kada su dalje od očiju

javnosti,
ali od očiju radništva
to baš nisu potezi korektnosti,
ljudima kojima život ovisi i uvjeti
rada,
trebali bi znati kako se događaju stvari
u kojoj su fazi gdje i kada u trenutku kada je tada
bilo sada,
hvala i slava na dogovorenim boljim uvjetima
rada,
ali ako bi se zakon mogao promijeniti da svi mogu
znati u realnom vremenu što se događa
bila bi to lijepa pravda.

Ne srami se pitanja nužnosti

Radiš se i trudiš,
slušaš glavnog, izvršavaš naredbe
i o zahtjevima koje daje ne trubiš,
znaš što si potpisao kad si ušao,
koje su to dužnosti za koje su ti
dali povjerenje i na što si pristao
kako bi zaradu od poštenog truda kušao,
za naknadu na koju si pristao
i za koju si prosudio da će biti
dobra,
da osiguraš sebe, svoje bližnje
i da ti život bude koliko toliko stabilan
a ne za preživljavanje okrutna borba,
pristao si na dogovor
u tom jednom trenutku,
koji je imao svoje vrijeme i kontekst
koji se mijenjao koji je imao
drukčije probleme i drukčijeg intenziteta muku,
na plaću koja je iznosila koliko
je iznosila,
i s tadašnjim cijenama i životnim troškovima
bolje ili lošije kroz sve te je to nosila,
ali stvari se mijenjaju u stvarnom vremenu
na stvarnom prostoru,
što je bilo dobro tada
a sada baš nije
kako su inflacija i kriza započeli svojeg rasta turu,
ali plaća nije narasla
ona stoji na mjestu,
ne prati trendove staromodna

je a nesvjesna svoje nemoći
kako sve više kopni kad se zbroje troškovi
u mjesecu,
na nju su zaboravili svi
osim tebe koji gleda u ponor siromaštva
nad kojim je sve tanja na kojoj stojiš litica,
pa ti je jasno kako ti je potrebna povišica,
ali strah te pitati jer loše je namještena
percepcija,
osjećaš se kao da oni tebi rade uslugu jer su te zaposlili
i da im išta kažeš, paralizira te
inercija,
bojiš se glasnog povika, osude
možda i uvrede,
pa se ne usudiš boriti za sebe i da ti u skladu s
promjenama
plaću na bolje uredi,
bojiš se možda i da ćeš dobiti otkaz,
pa da ćeš tek onda završiti u pučkoj kuhinji
dobivati od njih hranu i nećeš imati
više od svojeg rada pokaz,
ali hrabrost radnika koji dobro radi
posustati ne smije,
ako itko ima blef
to je šef
koji se takvom strahu smije,
a dobar radnik može uvijek zaprijetiti
kako će posao naći drugdje,
niti je to sramota niti nezahvalnost
već potreba traženja dobrog života bilo gdje,
zahvalan ne treba biti radnik
koji ostavlja svoj znoj i energiju na mjestu radnom,

već šef koji zbog njegova rada
dobiva profit jer tako tvrtka posluje i opstaje
na tržištu svakim danom,
i ako iznos plaće više nije dovoljan
zbog drukčijih okolnosti,
ne smije radnik ispaštati jer tako se cijela organizacija
upropasti.

Nesolidarnost 1. aprila

Dosta je radničke borbe
i njihovih prava,
što se tko ima što žaliti
pa to je stvarno strava,
što oni žele nekakvu dobru plaću,
neka budu sretni da uopće rade
a ne da tu plaću,
što bi oni povišice, uskrsnice
sisali novac od šefa tvrtke,
kako se usuđujete bezobraznici mučki provokatori
lažovi što glumite žrtve krhke,
što tražite svaku priliku za slobodni dan jer kao da
provedete uskršnje praznike
s obitelji,
ustvari ste samo lijenčine neradničke
nikakve isprike druge tu ne melji,
da je pravde radili bi besplatno,
duple smjene, bez vikenda i godišnjeg
u pogonu vječno i stalno,
i dok se pitate kakav sam to debil,
ne zamjerite i sjetite se da je u travnju bio
prvi april,
malo neukusne šale
iako se u ekonomskim izazovima teško
nasmijati,
ali nakon kratkog smijeha dalje za radnička prava
svi nastavljamo raditi i navijati.

Novinarima za njihov dan

Nema dobrog građanina bez kvalitetnih informacija,
nema dobrih informacija bez dobrih novinara
koje štiti i kojim se ponosi društvo
da se zaplijene muljaže i laži
kao što se oružje ili narkotici zaplijene
usred racija,
stoga svako društvo ima svoju
savjest,
novinare, požrtvovne i spremne
da istraže i dostave svaku vijest,
i nauštrb svima kojima
informirana javnost
ne prija,
proslavimo nedavno 3. svibnja
sretan Dan slobode medija,
slavlje s gorkim okusom jer sjetismo se svega,
pritisaka i prijetnji
na novinara i novinarku
i nju i njega,
od tužbi za klevete kada želiš upozoriti na zloupotrebu
moći,
od prijetnji nasiljem
u nekoj sačekuši gdje ti nema pomoći,
od optužbi za plaćeništvo, agendu
da zauzimaš nečiju stranu,
najčešće od žali bože nazovi kolega
koji su sami plaćenici i u izvršenju naloga
rade pizdariju besramnu,

u dezinformacijama informaciju pokopaju,
pozivaju na linč
mržnju i stvarnost unakaziti iz dana u dan
kušaju,
dok suci sami za prosudbu medijskog sadržaja nisu
kompetentni,
upozorenja medijskih stručnjaka i pravnika
pokazuju koliko su konteksti nespretni,
koliko je još prostora za napredak i borbu
ostalo napretek,
za novinare i javnost kojoj služe
da bi informacije stigle čiste i pouzdane
a ne zagađene muljažama
i lažima i da se zgadi javnosti od informiranosti
tek,
U inat svima kojima pošteno novinarstvo
smeta,
živio Dan slobode medija
i čast i slava novinarima
koji su uzusima struke odani čak i
kad su zbog toga raznima privlačna meta.

(Ne)jednakost zaposlenja

Svaki je posao častan
to bi svatko trebao znati,
svaki pojedinac u kolektivu svojeg posla
organ je funkcioniranja društvenog organizma koji
egzistira svake sekunde i minute
i dok je civilizacije ne smije stati,
od fizikalaca, onih što transportiraju i skladište,
pa sve do onih što inoviraju, što su kreativni
i u osiguranju reaguju kad alarmi zapišu,
časni su oni što kupe smeće
i oni koji ispisuju linije i linije koda,
kao i oni koji čiste stolove i podove i oni
koji razvijaju inteligenciju robota,
radnik je častan kad radi
dužnosti visoke i niske kvalifikacije,
oni što na kraju dana imaju žuljevite ruke
i oni koji od buljenja ekrana imaju bolove u leđima i
migrenske
akcije,
toga svjesni trebaju biti svi, ali
mnogi kao da nisu,
od javnih do privatnih razgovora solidarnost
se i u riječi polomi kao
što zeca trgaju žvalje na licu risu,
jer s podsmijehom se gledaju
oni što rade na ulici,
neki bi radije bili lumpenproleter
nego da u fizikalnom poslu doprinesu ljepoti što se
oslikava
na društvenoj slici,

kao bogove gledaju one u uredu ili kakvom razvojnem
timu,
i ako ne mogu dostići to radije bi da ginu
u dimu,
kao da je rad ikoje vrsti sramota,
žalosti pogled na one koji misle da neki ne trebaju
zarađivati dovoljno za život
kada se pitanje dostojanstva radnika odmota,
jer tko god radi dostojan je poštovanja,
omogućuje nam svima da nam svaka blagodat života
valja,
ali svatko i treba uživati u plodovima svojeg rada,
a ne da od jutra do sutra u strepnji gleda
hoće li imati dovoljno da preživi samo zasada.

Neka se profit strpi

Neki spavaju
drugi idu na misu,
u svakom slučaju nedjelja je korisna
kad slobodni je dan radništvu proletarijatskom sinu,
a kad se radi neka se poštenije plati,
ipak je to dan kad je ionako zamišljeno da se obaveza
skrati,
da dođe prijeko potreban odmor,
a odmor to je ono što treba i najradišnji stvor,
pa ipak ljute se brojni,
što su vlasnici, šefovi što im je na um
samo da se novac broji,
negoduju bijesno na ideju
da radnik slobodno ima,
jer propast će posao
ako trgovina nedjeljom mušterije ne prima,
kao da je problem kupiti sve namirnice
u subotu,
opskrbiti se svime potrebnim
i sam se odmoriti ostati doma i ne tovariti hrpu stvari
od dućana do doma gdje god da je taj dom tu,
sreća sva pa rade hitne službe,
a to da se sve mora kupiti u subotu
nije izvor prevelike nužde,
uživajte radnici u slobodnim nedjeljama,
a oni što strahuju da im firma gubi novce
neka ne budu toliko rastrošni pa će ostati za plaće i
izbjegnuti
će se od bankrota jama.

Olujno radno vrijeme

Bilo je to 19. srpnja,
u 2023. godini još jedna zagrebačka tragedija
grozna i mrka,
nebo se zamračilo, a vjetar trgao krovove
drveća i rolete s prozora,
gusta kiša prekrila je ulice
dovevši metropolu u samu dubinu meteorološkog
ponora,
bilo je ozljeda a dvije su osobe
poginule,
svi su bili u šoku i strahu
dok oluja superćelije kao da je zagrebačke brojke
kasapila na nule,
bilo je meteorologa koji su medije upozoravali
na vjetar atomske snage,
ali država nije upozorila građane na vrijeme
pa su brojni bili nepripremljeni ne obazirući se na
podatke s meteoroloških stranica
koji su dali prognozu uz podatke o temperaturi i količini
vlage,
pa tako i jedan šef koji komandira radništvu u Grebu,
na gradilištu na Črnomercu pa je sve završilo u grdom
zajebu,
vjetar je srušio dizalicu brojni su vidjeli stravičnu
snimku,
a u dizalici je bio radnik u njenoj kabini
u pogrešno vrijeme, sat, minutu, sekundu, stotinku,
padao je pod naletom vjetra usred oluje u kojoj se nije
smio zateći,
srećom u bolnici je makar teško ozlijeđen preživio

pa će njegov radni vijek i dalje teći,
nastavit će se dalje nakon ovog puta,
ali što je s idućim ako se opet izignorira meteorološka
slutnja,
je li moguće da radnikov život ne vrijedi opreza
i pažnje?
Da mu se naloži da radi u opasnim vremenskim uvjetima
umjesto da ga se skloni bio je u riziku kao šaran koji je
nabijen
na rašlje,
radno vrijeme od 8 do 16 ili 9 do 17
više ne može biti konstanta,
kad opasnosti klimatskih promjena sada donose
nekonstantno vrijeme
i za sigurnost svih kad se trebaju stvari naglo prekinuti a
za neke se planove ne stigne
ni do starta.

Ima gdje je gore, ali Hrvatska može bolje

Da je teško biti pošten radnik u Hrvatskoj
dobro je znano,
plaća ne prati inflaciju i nakon 8 sati žrtvovanja
mnogi i ove godine nisu ni iskusili more slano,
živi se samo da se plate računi, nabavi hrana
i potrepštine životne,
za neke malo luksuznije užitke brojnim nije dovoljno
hvatanje u koštac s redovnim poslovima
u sklopu njihove aktivnosti djelatnosti,
biti radnik u Hrvatskoj je
teško,
ali na sreću ili žalost nije najgore
jer u poštivanju radnika diljem svijeta uvijek se ti pojaviš
ti prokleta greško,
greško zbog koje u zemljama trećeg svijeta,
naša radnička prava ispadaju super
iako su i ona ustvari okidač da se osjeti
tužna sjeta,
ali ne zvuče tako loše kad shvatite da se u nekim
zemljama 20 sati rada
plati nekoliko dolara,
da neki doslovno rade po prisilom puške
a ne zbog sporazuma da će dobit plaću na kraju
već prije šamar po faci od tiranovog dlana,
da neki nisu radnici već robovi,
koji bez osnovnih zadovoljenih potreba kopaju u
rudnicima drago kamenje,
a zadrže li ijedan kopaju im se grobovi,
truju se teškim metalima bez zaštitne opreme,
u očaju i bijedi obolijevaju, pate i umiru

pod radnim uvjetima koji su neljudsko breme,
još kad se sjetite da u nekim krajevima svijeta
rade i djeca,
oduzeto im djetinjstvo za potplaćene uvjere
kako ne bi da vam duša od tuge zajeca?
Kad se sjetite da hrvatskim radnicima nije najgore,
čini se apsurdno da nas ikakve brige uopće
more,
ali iako je to nešto što bi zasigurno kao spin koristio
mudri
antisindikalc,
to ne znači da bi domaći radnik trebao biti
zadovoljan kakav mu je minimalac,
jer iako je drugima gore,
nije isprika da kod nas nije najbolje,
kad se pogleda Danska ili zemlje Skandinavije,
tu domaći radnik vidi ono čemu treba strepiti
i nikada ne pristati da u Hrvatskoj
poštovanje radnika i razine njegovih uvjeta
budu od tih zemalja slabije.

Hvalospjevi neprimijećenima

Pozdrav za pedalnog radnika

Okreće se zemlja oko svoje osi,
izmjenjuje dan i noć za sve
i one u cipelama, čizmama
i one što hodaju bosu,
okreću se kazaljke sata,
nekima do završetka opuštenog dana
nekima do zadnjeg roka da se isplati kreditna
rata,
okreću se i pedale pod nogama
između dva biciklistička kotača,
noge čas malo gore
čas malo dolje
u repetitiji kružnice na istu se poziciju pedala uvijek
vraća,
u respektu ide naglas decibel pjesničkog krika:
pozdrav za pedalnog radnika!
za nju ili njega što vozi gradom,
u poštenju i savjesnosti bavi se svojim
radom,

od dućana do nečijega stana,
od restorana do nečijega stana,
na svom limenom ljubimcu
kroz promet koji zna biti zgusnutiji više nego
najcrnja tama,
donoseći što god treba
kom god treba,
po užarenom suncu, obilnoj kiši
grmljavini, snijegu
što god da nebo taj dan sprema,
što brže jer ljudi su nestrpljivi,
što ljubaznije jer prek aplikacije
šef motri i ako mušterija izrazi nezadovoljstvo, zna se
tko će mu biti krivi,
pedaliranje do zadnje kaplje znoja,
iznimna izdržljivost za ovaj zanat
potrebna je u kondicijskoj kreaciji kroja,
njima kruh, rad, život,
nama svega kad je prigodno rekreacijska navika,
pozdrav i poštovanje za pedalnog radnika.

Slava nerado viđenim kopačima

Smrt je kraj
života,
smrt nije nikakva
divota,
smrt je uzrok
svakog straha,
smrt nije udisaj zraka
jer je karakterizira
nedostatak daha,
smrt je nešto što se obilježava
prvog dana studenog,
smrt je nešto što većina izbjegava
kao temu do svog vlastitog
dana nesretnog,
no ima i onih kojima
je smrt izvor rada,
koji u njenoj sjeni doprinose
društvu i sebi osiguravaju

življenje u budućnosti i sada,
kad pokojnik umre
spremno mu grob iskopava
da mu za vječni počinak
bude bara,
znam da ste čuli za posao
grobara,
za one koji kopaju
za finalni trenutak,
što uzmu lopatu
i napamet znaju svoje dužnosti
naputak,
uvijek u sjeni
dok je pozornost na onima
koji su sa svijeta otišli,
spremno čekaju dok
sa sprovoda uzvanici nisu
spremni otići,
bilo da je pokojnik kremiran
ili u lijesu,

pripremaju mu mjesto
pokrivajući ga zemljom ili pločom
ukomponirajući ga u jednu
nepomičnu smjesu,
oni su oni koji
rade što nitko ne želi,
uvijek tihi i sa strane
rijetko tko
im išta veli,
gade vam se
gledate ih s prijezirom,
pogotovo ako su im mušterije
vaši bližnji
a tuga vas časti
nemirom,
junaci su
koje je problematično
zvati junacima,
jel kud li sreće da nam njihova dužnost
nije potrebna

i da nas lik kosca pod kapuljačom
ne cima,
pa ipak smrt je ovdje
i svi je se klone,
samo grobari naši hrabri
staju uz nju
ali joj se ne poklone,
poštuju pokojnika
makar su ih se nagledali,
iskopaju da ga pokopaju
i za svoj rad se ne lećnu
da svoju energiju ne bi
dali,
hrabri radnici što uvijek
gledaju nemili završetak,
slava vam dok radite
već znajući da budete kao i svi mi
završili isto tak.

Radništvu u pogonu čarolije

Da budemo realni
nije magija Božić
već prije njega razdoblje Adventa,
čarolija Adventa je kao misicama tijara
a Božić je tek obična lenta,
ne dira me previše kad se vjernici
žale da smo izbacili boga,
ali nešto zastanem kad revolucionari
upozoravaju da nas Božićem sistem zasljepljuje
bljeskom komercijalnoga,
ali me na kraju božićna
svjetla sjete,
na ono kad sam bio dijete,
kako mi je bilo super i kako
mi je bilo zabavno dok sam vjerovao
u crvenog djedicu,
da sam barem i dulje
ostao uvjeren u briju
da sobovi mogu letjeti
i dostići svaku pticu,
nije tajna da je to bila čista
magija,
no napravljena trudom rada
a ne čarobnim štapićem iz kojeg kakva
čar sija,
rad onoga prurušenog u djeda
mraza,
što uvijek veseo

pita djecu što žele i uveseljava ih
kad dođe ta adventska faza,
ne treba tu zaboraviti ni vilenjakinje i
vilenjake,
što isto uveseljavaju djecu
kao pomoćnici djedice
kod zadaće svake,
pozdrav i za one što su postavili svjetla Božića,
po kablovima i žaruljama sve
uredili za vizual tog blagdanskog kiča,
jeste da je malo razvodnjeno
no respekt i onima što
rade kuhano vino,
što prodaju lepinje, šećerne jabuke, štapiće,
te debrecinke od kojih se unatoč debatnoj cijeni
može najesti dost fino,
za sve što rade
dok se ekipa zabavlja,
one što drže cijeli pogon
bez da se u samom užitku čarolije
itko od njih sam zavalja,
dok mi spravljaju kuhano vino, a pokraj
njega čaj,
čak se sjetim, da je božićno čudo
da je više završio od prethodnog poglavara
legalitetom upitni natječaj,
dao sam im napojnicu, ne da podmažem
čarobnog kiča pogon,
već i da oni svojoj djeci i najbližima na kraju
smjene mogu donijeti čarolije doma

tog blagdanskog ugođaja u poklonima, ukrasima i hrani
jedan ugodni
ton.

Junacima što kuće grade

Hladno jutro
hladna večer,
još par dana dok borovi
nose kuglice a ne češer,
vrući dani ubitačnog Sunca
ili
kiša s grmljavinom,
pa čak i tuča,
za sve to je potreban kvadrat
gdje ulazimo pomoću
ključa,
bilo stan ili kuća,
potrebno je tu materijala
ali i znanja i truda
sve u sklopu radničkog obruča,
da mi smo sklonjeni posebna kasta
mari,
od milja bauštelci

iliti stručno
građevinari,
junaci što rade na tlu
i na visini,
u blatnoj zemlji među crvima
ili okruženi zrakom s pticama
što su u letu kao u moru
dupini,
što postavljaju zidove
što betoniraju i postavljaju instalacije,
da bi imali svoj dom
i u njemu od vanjskih faktora
imali izolacije,
mira od ljudi i društva,
sve se to duguje njihovom radu
i da za privatnost imamo
čuvstva,
dok riskiraju život ili krajnje
teške ozljede,
spremno i hrabro rade

do pauze da se pola bijelog
s parizerom pojede,
u glasnom vrtlogu teških
strojeva,
iz njihovog znoja
stambeno zdanje sijeva,
sijeva za naš
boljitač,
hvala vam građevinari
što nam sređujete brloga
užitak.

Workergees welcome!

Hi

Foreign worker,
welcome to Croatia,
fun fact, our country
rhymes with Asia,
a tour guide might share with you way
more trivial data,
but you aren't here to chill by Adriatic
ain't ya?
you came for a job
as you came from a less fortunate
state,
to be frank, ain't sure you really scored
with Hrvatska as a place,
people are a bit pissed with the results
of the population census,
more Croats are outside of the country
as our domestic politicians are out of their senses,
and from those that are left,
some won't like you
thinking you are the poison of the far-left,
some will be out to judge you based
on your religion or skin,
and I'm sorry that things could be a bit grim,
whether you look for an office, storage
or a random shop,
some will think it's not fair
that you get a job,

stick by me as the Croatian language
you are still learning,
and please show them this next verse
from a Croatian who owns citizenship by birth-right
with no need for some national earning,
ako mislite momci da ste neke
face,
onda radom pokažite da znate
radit a ne na strance
ko psi na mace,
hrvatstvo nije stvar bijele kože,
uzalud vam to kad za par godina pismenije od
vas glede č i ć i malo dijete biti
može,
nije hrvatstvo ni stvar koje si
vjere,
ni svjetonazorskog pogleda
znate li vi što su uopće demokratske
mjere?
Okrenite se od te istočne Europe,
ionako se žalite da vam je dosta komunizma,
pa pogledajte Zapad i kakvu Francuska ima
mjeru nacionalizma,
nacionalizma gdje su svi u istoj zajednici temeljenoj
istim jezikom,
gdje se tradicionalno gleda sloboda, bratstvo, jednakost
a ne odakle je tko komu podrijetlom od nekud
nekom,
i k tome ti si radnik
častan i požrtvovan,

promisli, empatijski
nisi valjda neki psiho ovan,
jer osim tvog imena častan se radnik
može zvati i Muhamed,
i samo htjeti prehraniti obitelj dok mu sustav stavlja
na leđa teretni namet,
biti pošten čovjek
koji će zaslužiti zaradu,
i kojem treba prijateljstvo
jer u gorčini je svima
teže u životu i radu,
niste na vrhu, zajedno ste
u istoj kaši,
neovisno o boji kože ili
vjere i ičeg drugog
isti ste sok u ekonomskoj
čaši,
možda zvuči razočaravajuće
ali ljudi to je stvarnost,
zanemarite naciju
radnost vam je polog za solidarnost,
once again welcome to
Croatia,
hope it will be better than middle East
Africa, South America or Asia,
that you will provide for yourself
And people you love,
and have no problem
despite not being a Slav,
to provide yourself with safety and money for joy and

food store,
good luck foreign worker
in your honorable work.

Bravo poštari!

Nemojte ubijati
glasnika
vječni je apel
kad se donose loše vijesti,
lako je voljeti glasnika dobrih novosti
pa ga se pozove i na kavu neka dođe
sjesti,
no bilo da je razglednica voljenog
obiteljskog
člana,
ili skupi račun
nakon uporabe energenata proteklih mjesec
dana,
oni sve isporučuju
od pisma do paketa
i raznoraznih stvari,
što drugo vam reći nego hvala
vam poštari,
na ustrajnom
bivanju na terenu,
biciklima ili kombijem
za sve što treba prije dostave
neka planiranim putem
krenu,
dok napamet znaju svaki
kaslič,
plavom odorom i kapom
odmah se raspozna kad će netko iz njihove službe

ulicom naić,
hrabro ulaze
čak i u dvoršita
oštrih pasa,
jer isporuka je isporuka
a na kraju časne službe
ostaje samo da se pokupi zaslužena
plaća.

Vodoinstalaterska zahvala

Neka je milijun ptica ispred prozora
teško je čuti njihov prelijep
pjev,
kad te muči užas u stanu
puknula je cijev,
voda se mazi s podom,
već je sada problem
a još veći dolaze nedugo potom,
šteta za susjeda na donjem katu,
nezdrave gljivice što se sve više množe
svakom minutom u svakom
satu, tako je kad pukne cijev i previše je
vode,
no i kad vode nema
to kućanstvo također grdo
bode,
bilo da je nešto zapelo
ili je drugi problem posrijedi,
ne bojte se jer
vodoinstalater to sredi,
što pokuca na vrata kad je suša
ili voda do grla,
profesija je to vješta i
vrla,
što zaroni spretno ispod cjevastog spleta,
pričvrsti
pročisti
i više ništa ne smeta,

cijevi dođu kao
dijete materi,
hvala vam na radu
vodoinstalateri.

Sindikalnoj gardi

Prije svima, a i danas nerijetkima
su radnici na zadnjem mjestu,
dok hvalisave riječi
neiskreno pletu,
sve dok nije došao
kolektiv junaka,
što se zauzeo i pokrio
radnika a u njemu hrabra
je duša svaka,
radništvo je htjelo
društvena je bila pravda
kad se razvila sindikalna
garda,
što su se zauzeli za bolovanja,
odmor i poštene plaće,
za dostojanstven život
i da se mogu kupiti poštene hlače,
sindikati što
se ne boje izaći na ulice,
što zvižducima režu kao dobermani,
bez umiljatosti pudlice,
što se boje obustaviti rad,
svakome tko prema radnicima biva gad,
što ostvaruju prava
i paze da se ista poštuju,
motre pažljivo da se protiv radnika
zli planovi ne kuju,
hrabri i odvažni

sindikalisti
koji ne traže da ih drugi
hvale,
već i da sam krenu u prosvjed
kad se protiv radnika akcije upale.

Za one što nas štede krvništva

Kad je na Balkanu tulum zna se,
na ražnju se zavrti ili janje
ili prase,
za super ručak neka dobra teletina
ispod peke,
ili brzo ispečen odrezak
nakon posla za zube što ne žele
žvakat namirnice meke,
ili sočna krilca i batci
kad apetit poželi fino
pile,
uz neki prilog povrća
ali ipak je meso
ono glavno za okusne nam pupoljke
mile,
tekstura živog bića
koje više nije živo,
što smo nekoć sami trebali
ubiti da bi ga pojeli, sirovog ili pečenog na
vatri koja daje svjetlo u noći gdje je sve mračno
nije čak ni sivo,
gdje je trebalo imati želudca čuti vrisak životinje
i proliti joj krv,
znati izrezati dobar komad
i očistiti obrok od iznutrica
koje se baci na tlo
da ih dokrajče mikrobski razlagači, ptice
ili poneki crv,

no slava Durkheimu što je opisao
tranziciju iz mehaničkog i organskog
društva,
u kojoj zbog podjele rada
danas ne moraš biti ubojica
radi mesožderskog ručka,
jer zna se tko se danas kuži u te stvari,
junaci mesne opskrbe to
su mesari,
odvažni i snažni, (ali i odvažne i snažne)
što se ne boje zaprljati ruke,
što životinje za našu nabavu vode kroz posljednje
ovozemaljske muke,
ubiju ih i raskomadaju za ponudu u trgovini
mesnatog mirisa,
za nas što nemamo lovačke sposobnosti
grabežljivaca poput primjerice risa,
što nemamo živaca za svjedočenje
krvavim scenama,
samo trbuh za tamanjenje tkiva
što domaćim životinjama što divljači
tipa srnama,
dok u bijeloj kuti s velikim nožem
vidiš kako se spremaju za svoj rad,
kimni u znak poštovanja
kad mesar sječe meso
da utaži tvoju glad.

Ribarenje i ribarsko pohvaljivanje

Plavo more predivne boje
i zdravog zraka,
u tekućini jodne arome
pronašli su dom bića poput liganja, riba i
raka, raznih divota zbog čega ta površina nije samo za
ljetna kupanja,
već i za ljudsku prehranu
teritorij nutricionističkog plijena
mjesto njihovog prikupljanja,
predatorstvo u morskim dubinama
nije zadaća laka,
no zato nas tu spašava umijeće ribara
što im je dužnost ova za zaradu kruha
prihvaćena tlaka,
što se otisnu brodovima već u zoru
ranu,
pripremaju splet mreža
za zaron u dubinu
gdje za društvo love hranu,
izvuku i na brodu hvataju
ulov riba što se bez vode u škragama
na zraku koprcu,
donose u luku da prije tanjura ode u lonce
ili na gradele pa im se tkivo tamo kvrcu,
što im nije strano ni uloviti
lignje,
slasne mekušce
za okusne pupoljke

da im se radost digne,
ili čak hobotnice s dugim krakovima,
i hrabro se suočavaju s jastozima,
s bolnim kliještima što kao samoobrana
služi brojnim rakovima,
sve da nam osiguravaju plodove
mora,
hvala ribari što brodicama
za nas radite čak i noću, prije nego dođe zora.

Hvala radništvu koji radi za odmarajuće

Kad je ljeto,
čak su i najambiciozniji sretni
na neko vrijeme zaboraviti i napustiti
radno mjesto,
otići u planine, rijeke, jezera ili
na more,
odmarati s obitelji i/ili prijateljima
dok se poklici veselja ore,
čak je lijepo i izaći
iz mjesta u kojem
ste cijele godine,
vidjeti neke druge pejzaže
da svakodnevna dokolica
na barem 10 dana iz doživljaja
mine,
živnu ona, preko godine pusta
mjesta,
ljudstvom, veseljem, pustolovinama, romansama
dok za one što imaju sreću
odlaska na odmor vlada
neprestana fiesta,
ali zabava je ništa drugo
doli još jedan pogon,
još jedna radna dužnost,
koju odrađuje i ona i on,
radnik ili radnica na sezoni,
oni koji rade dok se svatko drugi
rada kloni,

rezerviran za one što su putovali
ali ne na opuštanje napuštajući radnu atmosferu,
to su oni za koje tijekom godine posla nije bilo
pa se ljeti nadaju zaradi da ih u ostatku kalendara
troškovi života ne oderu,
tu su i oni znani kao „domaći“,
što dočekuju goste čiji užitak njima zaradu za
život znači,
što posluživanjem na tulumima koji pozivaju
na provode,
što pružanjem smještaja koji omogućuje
odmaranje tamo ili ovdje,
što davanjem hrane i pića kad posjetitelje uhvati
takva želja,
što spašavanjem
u prirodi ili na moru
kada turista nespretnost preduboko otpelja,
radnici što su vrijedni kad nitko
nije,
bez putovanja, druge kulture tek po gostima
vidjeti uživo se umije,
bilo u brizi za stranca ili zemljaka
iz suprotnog državnog kraja,
naklon i hvala sezoncima što svojim
radom osiguravaju turistima
osjećaj posjećivanja
raja.

Za učiteljstvo

Svaki radnik ima izazov
a sve je izazovnije kad se trudiš i radiš
a zbog rada te ne vole,
ni roditelji ni đaci
kod nas se baš ne cijene previše učenje
i odlasci u škole,
a koliko pritisaka vidimo
samo u jednoj godini školskoj,
što reći nego poštovanje učiteljima i učiteljicama
bilo da nas uče biologiju, brojeve
ili što je pisao Tolstoj,
što se trude otkriti
novim generacijama
nove stvari,
čitati pisati i informacije o svijetu
kako bi bili pametniji što u mladosti tako i kada
budu stari,
a pritom se trude učiti i o
poštenju,
da zaslužuješ samo koliko se trudiš
i da znanje vrijedi više
nego neopravdane žalopojke što se nerijetko
stenju,
prosvjetitelji neumorne volje,
što ne odustaju unatoč pritiscima i omalovažavanjima
znanja, želeći raditi da sutrašnje generacije
budu bolje,
dok učenici,

da su mučenici,
buntovnici što s više ili manje
opravdanja rade svoje spačke,
učiteljska strpljivost gradi ih kao osobe
trudeći se da kasnije da ne ispadnu glupi
i naopačke,
dok vas svijet kinji jer
učenje je noćna mora,
držite se učitelji i učiteljice
posebno kad ste na straži i tijekom velikog
odmora.

Kovačima hvala

Tvrđ i nesalomljiv
zbog navedenog je cijjenjen čelik,
metal višestruko koristan i reputacijom
velik,
pogotovo onaj nehrđajući,
spreman za sve izazove
od svih nedaća, on je ljući,
no ne postaje metal
koristan sam od sebe,
u vrućim pećima on se
kuje prije nego spreman
dođe do tebe,
a i ustrajni ljudi za okršaj s čelikom
se trebaju naći,
i hvala struci imamo ih
živjeli kovači!
Ljudi žuljavih ruku čvrstog
tijela i uma,
od komada metala
kojih može biti cijela suma,
u visokoj peći kovači ih griju
izdržavajući vrućinu,
pa kuju dok je vruće
u udarce dajući svu svoju žestinu,
ustrajno, ali strpljivo
bez poštene,
pa opet u vatru pa opet pod čekić
dok metal se kako spada posjedne,

u nove alate i raznovrsne proizvode,
raznih namjena korisnih svima
za druge radove ili kakve djelatnosti što se u slobodno
vrijeme
vode,
a znoj i trud radnih ruku najbolje se nagradi poštenom
plaćom,
ali i evo jednom pjesmom za slavu
kovačima u dužnosti koja se nemre gledati drukčije doli
kao poslom časnom i djelatnosti nimalo
lakom.

Cvjetnim radnicima

Uništava se priroda
a grad ljude guši,
bilje i zelenilo u krizi
a kisik kao da se u atmosferi suši,
estetika siva
mirisi metalni i gustog dima,
još u zimske dane smog se diže
kao jedan magloviti tsunami,
jutarnja i noćna plima,
kad je prirodi fali i sve je manje ima vani,
treba kod kuće skloniti i spasiti floru,
te u pomoć skaču cvjećari
njegovatelji bilja, bića što za prehranu koriste
autotrofnu foru,
što paze na stabljiku s listovima i cvijetom
u posudi sa zemljom,
različitih veličina
neke s plodovima neke bez
različitih nijansi u bojama pod crvenom
plavom ljubičastom crnom ili bilo kojom drugom temom,
bilo da je bodljikavi kaktus, trnovita ruža
ili nježna orhideja,
znaju kako o njoj brinuti i koliko vode
može primiti bez da se predozirajuće ne
naceja,
kako ih posložiti u aranžmane organske ljepote
za svaku prigodu,
za sprovod, vjenčanje, ugodnu večeru

ili spoj nakon kojega se nadaš u krevetu s drugom
osobom dobiti
orgazmičnu ugodu,
te konačno, ako poželiš udomiti biljku
u svome stanu ili vrtu,
tko će nego cvjećari i cvjećarke dati savjete i upute
da bilje živi i preživi umjesto
da vene dok ne dođe u fazu
smrtnu,
za spašavanje svijeta, zraka i života
treba volje ali uzalud ako nitko ne pokaže
znanje,
stoga vam hvala cvjećarke i cvjećari
što dok krupni kapital gazi floru
vi joj popravljate u gradskoj prljavštini brojno stanje.

Skrojena hvala za odjeću

Tomislav Gotovac volio je Zagreb
golim tijelom,
no ostali ipak hodaju ne otkrivajući kožu
neovisno šetaju li gradom ili selom,
pogotovo kada vani hladan zrak prijeti
ozeblinama,
višestruki komadi tkanine
sprječavaju rezove zime po
nama,
bilo iz praktičnosti ili za nekakvo zadovoljstvo
i sreću,
svatko od nas po uputama civilizacije
nosi odjeću,
a vještinu pravljenja odjeće
ne znamo svi ali jedan dio radničke klase
tu je najjači,
junaci odjevne proizvodnje krojačice
i krojači,
što se igraju
materijalom, crtanjem i geometrijom,
izrezivanjem i biranjem tkanina
koje će u radu vještina radnika
skrojiti kvalitetom,
u bluze, haljine, majice, košulje, hlače,
sakoe, čarape, kape pa možda čak i u stilizirane
maramice kad vam se zakiše ili priplače,
komadi veće ili
manje kvalitete ali s istom svrhom,

ugrijati tijelo ili ga čisto pokriti
jer vidjeti golotinju danas po ljestvici kontroverzije
dominira njenim vrhom,
zakopčam ciferšlus
i uzviknem hvala,
slava vam krojačice i krojači
za odjeću koju osobno najviše
preferiram kad je crna ili plava
(ali naravno ne zaboravimo da je crvena boja, boja borbe
za radnička prava).

Držite se svi u dvovalutnom vrtlogu (počivajte u miru mjenjačnice)

Izgubljen sam između eura i kuna
tijekom dvojnog optjecaja
valuta,
pomiješale su mi se brojke
i pri brojanju uvijek padne psovka ljuta,
barem 7.511897 puta,
teško kupcu ali najgore prodavačima,
što su se sada našli posipani s dva za naplatu začina,
u kusuru svi inzistiraju na euru,
a ako nema eura te se vraćaju kune
svi polude i padnu u bijes navodeći kako prodavaču ne
vjeruju,
radnici i radnice na prvoj liniji primaju paljbu,
dok blagajna je u kaosu vješto barataju u situacijama gdje
mnogi ne bi znali
kaj bu,
strpljivo polako dok red je sve veći,
još piju i optužbe da pokušavaju prevariti
malog čovjeka koji nikako da nađe svoj put ka sreći,
mjenjačnice su pale gubi se cijela jedna profesija,
ali do 15. siječnja svaki blagajnik bit će mjenjač
kako je uvučen u vrtlog problematičnih potencija,
godina dinamičnog početka
pri promjeni valute,
nije baš lijepo počela radništvu te se ostvaruje ono na što
su mnoge
ljude upozoravale zloslutne slutnje,

nova je godina, ali su mjenjačnice ostale u staroj,
počivajte u miru mjenjačnice
uvijek ćemo pamtiti kako ste nam pomagali kada smo
putovali u inozemstvo
a imali smo samo kuna roj,
a vama blagajnici i prodavači želja za sreću, podršku i
ustrajavanje,
sretno i držite se
uskoro će prestati i ovo dvovalutno očajavanje.

Za komunalce

Grobovi, ceste, voda,
ulice, otpad, osvjetljenje
struja, parkovi, cvjetnjaci i drugi zeleni momenti
gdje se u moru betona čuva priroda,
tržnice javni prijevoz i još mnogo
toga,
sve to čini grad koji mora biti funkcionalna zajednica
u kojemu između građana vlada uгода i sloga,
delikatan sustav koji treba održavati,
bolje spriječiti nego liječiti
pa treba i grad konstantno funkcionirati da ga se od
kolapsa ne treba
spašavati,
i to se radi radnom snagom
koju imaju u nižim poslovima junaci,
nerijetko podcijenjeni ali veličanstveni
komunalci,
što rade tri smjene
sakupljajući otpad,
hrabro kroče u onaj posao
koji se mnogima ne dopada,
radnici koji interveniraju kada
pukne cijev,
da se stanovnicima vrati voda i da ne dođe
do poplave na ulici jer je kontrolu izgubio
za to nadležni slijev,
što donose svjetlo pri nestanku
struje,

popravljaju žice i generatore gdje i sami riskiraju strujne
udare,
za rupe na cesti interveniraju
novim betonom,
uređuju šetnice, parkove
nakon vandaliziranja koji izgledaju kao da je netko
cvijeće
mlatio slonom,
istina ne idu usluge uvijek dovoljno brzo
na zadovoljstvo građanstva,
jer birokracija i reakcija šefova
nije uvijek po svojoj ažurnosti i pravovremenosti
časna,
ali to je vodstvo a ne radna snaga djelotvorna,
kojoj u ovim stihovima nek je slava pjesmotvorna,
hvala komunalci što održavate grad,
u poslovima kojih se mnogi groze
neka vam je na čast vaš rad.

Verbalni spajači

Arbeiter sind unser größter Schatz,
njemački ne špreham,
čudo je da u osnovnoj iz njega nisam imao ocjenu
nedovoljan ili ti jedan,

Los trabajadores son nuestro mayor tesoro,
ne kužim španjolski iako sam gledao sapunice,
znam samo da imaju kralja, protiv su neovisnosti
Katalonije

i nisu im strane krunice

Muncitorii sunt cea mai mare comoară a noastră
koliko vas bi iskreno moglo pogoditi da je ovo bio
rumunjski?

u svakom slučaju što je pjesnik ovdje htio reći
osobno ne mogu razumjeti,

働く人は私たちの最大の宝です

ajme meni kako volim Japan,

ali jezik nikako da naučim ali doduše prelijen sam
pa nisam u to uložio ni dan,

العمال هم أعظم ثروة لدينا,

na arapsku rečenicu mnogi su zabrinuti,
stereotipi i predrasude ne mogu se tek tako
dokinuti,

sve gore napisano ista je rečenica,

neki će razumjeti možda neki jezik

ali brojnima su ove riječi nepremostiva stepenica,
zato pišem ovdje cheers, bravissimo i viva,
za sve one kojima je posao da komunikacija
jezičnim ujednačavanjem ostane živa,

da ima smisla kad se nešto na nekom nematerinskom
jeziku
izmelji,
puno vam hvala prevoditelji,
graditelji verbalnih mostova,
poštari misli osjećaja prijedloga
ali i kritika šifriranih u lingvi
neke nerazumljive kombinacije slova,
junaka stručnih bez kojih ne ki razgovori nisu izvedivi,
što prevode i knjige i tekstove
pisaca kojima se svaki knjigoljubac po svojoj
preferenciji i ukusu divi,
što prenose svoje znanje i u školstvu
kako bi nove generacije bile bogatije,
koliko jezika znaš toliko vrijediš
otkriva glavnu valutu za ove zanatlije,
nezamjenjive u svojoj dubini poznavanja više jezika
i brznoj reakciji,
kada krene simultano prevođenje
adrenalin poleti dok mirno objašnjavaju riječi
u svojoj radnoj akciji,
te naposljetku i objasni poruku s početka ove pjesme,
pa na hrvatskom doznaš da su „radnici naše najveće
blago“
kako razumijevanje stranog jezika te bljesne,
u dijalogu koji je uvijek teško uspostaviti i na istom
jeziku
oni su nam glavni voditelji,
za vaše znanje i energiju hvala vam prevoditelji.

Za vodiče kroz književnost

Tko pročita 100 knjiga
proživi 100 života,
tužnih, veselih, strašnih, smiješnih
dijapazon užasa i divota,
tekst koji obogati čitatelja
nekom novom perspektivom,
potiče kreativnost, kritičko razmišljanje
i potencijal je da učini osobu ispunjenom i
divnom,
budimo realni knjiga može i pokvariti
jer pisao je i objavio knjigu
čak i Hitler,
što pokazuje da nije svaka ideja i svaki tekst
dobar a da neki objavljuju svoja djela
katkad stvarno se ne čini fer,
no sloboda piscima i sloboda
čitateljima da se književno bave čime žele
vrijednost je književne umjetnosti,
poezija drama ili proza
ali i knjige publicistike i drugih žanrova koje se u
knjižnici
mogu ubosti,
a pronaći knjigu teme koje vas zanima,
prigodnog uzrasta i stila katkad je teško
ali nekoga i za te probleme naći se može
i ima,
profesionalaca koji barataju
svemu što se može listati,

samo se javite knjižničarkama i knjižničarima
koji će na vaše upite odgovore imati,
koji paze na knjige i brinu se o njihovom stanju,
za svaki žanr imaju stambeni kompleks svako djelu
smjestili na polici precizno kao da su u vlastitome
stanu,
što rade svojim posao sa srcem
želeći prosvijetliti narod,
ali koji očekuju i povjerenje korisnika knjižnice
da se cijela misija ne potopi kao brod,
povjerenje da ćete knjigu vratiti,
jer realno ako je ne vratite oni nemaju sredstva ni
mogućnosti
da nestalu knjigu mogu tražiti,
a kada uoče oštećenja, psovke i penise nacrtane
kemijskom olovkom mogu samo žaliti,
i tu su za nas da nas neupućene provedu
kroz sve od književnosti čari,
slava vam i hvala knjižničarke
i knjižničari.

Hvala slugama javnosti

Pravi reporter nikad nije ljut
kad se sprema, grabi oprema
za terenski put,
izjave i intervjui
gdje god vijest neka zazuji,
za tv priloge, audio ili tekst
novinar ruji
kako bi javnosti dobila informativnosti
šut,
od dnevnih vijesti, politike do onih iz drugih krajeva
svijeta,
informirati javnost dužnost je svakog godišnjeg doba i
tijekom
vikenda i blagdana, praznika
pa i večeri od petka,
i magazin i kroniku crnu,
i sve što se događa čak i kad čitatelj
pošalje da je na cesti vidio srnu,
i ono banalno i ono od krucijalne
važnosti,
što god javnost treba ili želi znati
novinar dozna i nijedan zadatak nije i ne smije biti
predmet omalovaženosti,
s glavnom vodicom
predstavljanja činjenica,
točni podaci u svakom slovu
i u glagolu, objektu
i kad god se izrekne imenica,

od onih u redakciji do onih vani
na poprištima zločina,
prosvjeda, raznoraznih događaja,
svi požrtvovno rade na izvještavanju
i davanju vijesti koje izvlače ljude
iz mraka neznanja i dezinformacijskog
sjaja,
čak i kad stignu prijetnje, mržnja,
podbadaње to nisu za uništenje volje za radom
učinkovite
stvari,
zbog želje da radite za javnost
neka vam je slava
novinari.

Prognoza: Pretežno zahvalno s obilnim divljenjem

Katkada je Sunce žarko i toplo,
katkad je sve obratno
dok oblaci natapaju zemlju i svi čekamo kad bude za
izlazak nepovoljno
vrijeme pošlo,
još gore ako se kiši pridruže munje
i gromovi,
jak vjetar i oluja rizični uvjeti
u kojima mogu biti uistinu fatalni
oblačni prolomi,
ili toplinski valovi sa zrakama koje brzo zaprže
kožu,
pa u opasnosti od dehidracije i bolnih opekлина
u bolnici trebaš rezervirati ložu,
vrijeme je pratiti bitno
i planirati aktivnosti s tim u skladu,
a kako unaprijed znati može li se ići van ili
treba ostati doma u zaklonu ili hladu,
teško možemo znati mi laici
zapomažemo „daj netko pomozi“,
i uskaču tu za slavu i hvalu
stručnjaci meteorolozi,
znalci što prate i anticiklone
i ciklonu,
pa znaju čeka li nas pakao ili led
pa izdaju svoju prognozu,
motre na sigurnost zračnog

prometa na kojega isto vrijeme može
loše utjecati,
pale alarme koje upozoravaju na rizike
od kojih, nađete li se na pogrešnom mjestu u krivo
vrijeme
itekako možete jecati,
znaju probabilitete bazirane
na brojnim mjerama raznih faktora,
uvjete za hod, auto, vlak, let
pa čak i vožnju traktora,
utjecaj na poljoprivredu i svaku aktivnost našeg društva,
slava vam meteorolozi što
ste nam kod vremenskih (ne)prilika
savjesna i znalačka duša.

Za spasioce

Sunce prži
vrućina ubija,
svi bježe u vodu
more, jezera, bazene da ih barem malo slabije
agonija ljeta dira,
pa se pliva, roni
i prska,
na vodenoj površini ili pod njom
u badićima i kupaćima ljudi
imaju pustolovine i užitek u svakoj sekundi
se vrzma,
zabavno je i osvježavajuće
ali na oprezu uvijek treba biti,
jer čas se može plivati
a čas početi utapati,
bilo da osobu uhvati grč u dubokoj vodi
ili se osoba previše umori,
ili iz nekog drugog razloga u nevolji se stvori,

kada se pada po morskome dnu
i misliš da su dani odbrojani kao da se ispraznila
sva tekućina u boci,
tada zarone i izvuku vas vani
junaci spasioci,
što motre na plažu i sve ljude
što plivaju ili se bućkaju,
vide li da je netko ugrožen
glavom ne mućkaju,
uletavaju u vodu i jure prema
unesrećenom,
iskusni znaju kako mu pristupiti u postupku sigurnom
i sređenom,
da ne ugroze sebe niti utopljenika,
da na plaži ili bazenu ne bude tragedije
dok se čovjek po tekućini od dve molekule vodika i jedne
kisika opušteno skita,
da u sastojku života bude sigurno
a da ne bude opasna kao da je lava,
hvala vam spasioci i neka vam je vječna hvala.

Cestovni njegovatelji

Gužve su na autocesti,
ljetno je u punom zamahu
pa se svatko tko ima para i na godišnjem je
da postoji Jadran sjeti,
pa se juri da se što prije osvježi na moru,
ili općenito zbriše iz svakodnevice koja ga utapa
u stresu i umoru,
no na cesti treba paziti,
poštivati brzinu i druge sudionike prometa
te nikad ne voziti iscrpljen,
treba stati na odmorištu da dođete k sebi
da ne dođe u nesreći gdje postanete plijen,
a samu cestu održavati treba,
i tu su zato cestovni radnici
hvala im od podzemlja do neba,
što održavaju cestu izlisanu od toliko
puno kotrljajućih guma,
paze na beton i to je jedna briga manje uslijed
vozačeva uma,
miču stvari koje padnu na cestu,
popravljaju i ograde na dionici, kao i table koje pokazuju
koliko treba kilometara da se stigne
i uđe u svakom odgovarajućem mjestu,
ako i nažalost dođe do kakve nesreće,
i tu postoje ljudi koji reagiraju da se sve što treba
premeće,
da se ozlijeđenom pomogne, preminule odveze,
da se provede očevid pa sve počisti o svemu izvijesti

preko radio veze,
a da se pritom promet odvija sigurno,
makar dođe i do zastoja jer su to tragične situacije
gdje treba i strpljenja i mirnoće i to puno,
mnogo je elemenata za skrb sigurnosti
na autoputu,
i stoga vam slava radnici na održavanju
cesta i za pažnje na sve koji putuju i tamo
i tu.

Spasiteljima izbjeglica

Hrvatska je postala hotspot
azilanata,
konzervativci zbog toga siju
strah u maniri vrsnog lova na preplašene građanske
glasove
tu su vještinu doveli do manire zanata,
nijedan čovjek nije svet
pa kad se dogodi neki kriminal azilskog tražitelja,
bukne panika i zahtjevi da se sve ljude, iz trećerazredne
zemlje
a ne samo konkretnog počinitelja
iz države otpelja,
narušava se socijalno povjerenje
stvara netrpeljivost i mržnja,
kod hotela Porin u Zagrebu
situacija je napeta
i melju se razne emocije u sklopu
tog žrvnja,
no tko želi shvatiti ljudskost
shvatit će da ne čini čovjeka pokvarenim njegova nacija,
rasa, etnicitet, vjera ili
druga karakteristika koju nije mogao pri rođenju birati,
prijezir i strah prema grupi koju ne poznamo
ne bude donijela mir i sigurnost
već će samo buknuće društvenog pakla iziritirati,
a za pomoć izbjeglicama u zemlji u kojoj su se našli,
djeluju volonteri ali i radnici Porina,
radnici s izbjeglicama, slava vam što se u ovoj dužnosti

našli,
što pričate s tražiteljima azila
i upoznajete ih kao individue,
uho ste za slušanje njihovih problema
i nije vam prva reakcija da se na njihovu situaciju
nerazumijevanje
ispljune,
što provjeravate namjere i nadanja ljudi
koji su došli iz problematičnih sredina,
bilo iz sigurnosnih ekonomskih ili političkog razloga
zbog čega su u matičnoj zemlji strahovali da ih čeka
neimaština, metak,
ili šetnja podred polja kojima je na svaki korak posuta
mina,
što i pružate medicinsku pomoć, pojašnjavate kako
ispuniti sve
formulare,
pomažete da izgrade častan i pošten radnički život u
Hrvatskoj
ili da odu u Europu negdje dalje,
teške su to priče i situacije
koje uzimaju danak i na privatno mentalno stanje,
kad se svako malo trebaju zvati teške moralne odluke
to zasigurno nije ugodno već može biti i pravo sranje,
pa ipak i dalje ste tu, spremni pomoći i niknuti u srž
problema svakog pojedinca,
hvala vam i slava volonteri i radnici s izbjeglicama,
što radite posao zbog kojeg ste i prezreni
ali ne posustajete cvijeću mržnje i njegovim laticama.

Dovršena dvoljetka

Da su mladi manje strpljivi, manje skloni planiranju i organiziranju od starijih

često se kaže,

kad pogledate neke primjere

netko će ustvrditi da tko to kaže

nit kleveće nit laže,

jer nisu li se nekoć planirali planovi

za petogodišnji razvoj popularne petoljetke?

A eto danas mladi staju samo kod dvoljetke,

takva je barem priča sa stihovima stihije

za radnike,

završili smo plan ove jezične gimnastike,

naše je mjesečno druženje stiglo do kraja,

nakon dvije godine rima za radnu klasu i poetiziranja

svih

izazova i problema koji se na štetu marljivog čovjeka

kao udar na njegovu dobrobit i dostojanstvo spaja,

od pritužbi na šefove i društva

koji ispod oka gledaju radnički trud

i poslove za koje misle da nema časti u njihovom
obavljanju,
potpore sindikatima, sindikalnoj borbi i pravdi za one što
se na branik radničkih prava
stavljaju,
kritika fiks ideja s umjetnom inteligencijom u
zapošljenju, prženjem i smrzavanjem radnika
ovisno o godišnjem dobu,
slavili smo radnike od onih što rade na cesti
u dostavi, školi ili koje će kada dođe vrijeme kopati ti
rupu grobnu,
i mnoge druge,
ali nismo stigli sve i to me ispunjava osjećajima tuge,
jer slavljenje radništva može trajati i tisuću prosječnih
života,
puno više od dvije godine, makar nije ni to loša svota,
naša dvoljetka je gotova, ali radnici i poezija ostaju
da žive,
pjesma u srcu, marljivost u djelatnosti
društvo na ta dva koncepta egzistira i opstaje u smjeru
bez trake

krive,
ali problema ima jer fali nepoštiivanja radnih ljudi,
na vrh često isplivaju oni nezahvalni, bezobrazni
i ljudi,
što s podsmijehom gledaju na one koji se trude,
neempatični uopće ne gledaju u kakvom problemu
žive osobe druge,
zato ne smije nikad stati traženje radničke pravde,
pa makar to bilo vječno i uzaludno traženje za pobjedu
u nekom neznanom danu D,
stvari su se ipak popravili kroz godine otpora i bunta,
i nikad radnici i radnice ne odustajte i ne
idite manjim otporom na čvorištu linija usred puta,
radnička će prava uvijek ostati važno pitanje
dok je marljivih i ponosnih ljudi,
a ako nekad uz to poželite i izreći koji stih
i tu će se prometnut još veća radnička slava i hvala
drugovima, sindikatima, kolegama
makar svi mislili da ste čudni i ljudi.

Bilješka o piscu

Ivor Kruljac rođen je u Zagrebu 18. prosinca 1996. godine. Nakon osnovne škole završava za zvanje ekološkog tehničara u Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga. Diplomirao je novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom studiranja počeo je objavljivati pjesme, kratke priče i novinarske članke (što na hrvatskom, što na engleskom) na raznim medijima te kao pjesnik nastupati po pjesničkim događajima, primarno na večerima slam poezije. Do sada je kao besplatne digitalne publikacije, objavio i predstavio tri samostalne zbirke pjesama: “Nebuloze” (2017), “Psihodelije” (2018) i “Intelektualna kruljenja” (2020.). Jedan je od urednika i autora zastupljenih u digitalnom pjesničkom zborniku “Di si bio 2020?: stihovi pod maskom” (2021) koji je imao humanitarni cilj prikupljanja novaca za obnovu Petrinjske knjižnice. 2021. godine objavio je i zbirku kratkih priča 'Groteskni incidenti' (Redak, 2021. godine), a u koautorstvu s Ninom Alvir slikovnicu 'Nestvarni skokovi' (Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu, 2023). Kao pjesnik i novinar, jedan je od autora uvrštenih u 'Antologiju hrvatske i srpske slem poezije' (URK Močvara, 2023). Živi, piše i radi u Zagrebu.

RADdnička STIHija	3
Klasne nevolje	8
Nekvalificirana AI snaga	9
Osiguraj nam prava, ostvarit ćemo ti viziju	14
Čestit(a) Božić(nica)	17
Stož 2022.	19
I oni što rade ljube, zar ne?	21
Maskenrad.....	23
Oprostite što vas se samo 8. ožujka sjetimo	25
Zvezdane sluge	27
Prvomajska slava	29
Anksioznost novozaposlenog	31
Reforme vrelog sunca.....	33
Pečenje dok ne zagori.....	36
Balada o ozljedi na radu	38
Rad pod mjesečinom	40
Izvanredni nered.....	42
Toplina solidarnosti	44
Zahtjevi radnika 2023. godini	45
Sindikato:Uprava=Mir:Mir.....	48
Ne srami se pitanja nužnosti	50

Nesolidarnost 1. aprila	53
Novinarima za njihov dan	54
(Ne)jednakost zaposlenja	56
Neka se profit strpi	58
Olujno radno vrijeme	59
Ima gdje je gore, ali Hrvatska može bolje	61

Hvalospjevi neprimijećenima63

Pozdrav za pedalnog radnika.....	64
Slava nerado viđenim kopačima.....	66
Radništvu u pogonu čarolije	70
Junacima što kuće grade	73
Workergees welcome!	76
Bravo poštari!	80
Vodoinstalaterska zahvala.....	82
Sindikalnoj gardi	84
Za one što nas štede krvništva	86
Ribarenje i ribarsko pohvaljivanje	88
Hvala radništvu koji radi za odmarajuće	90
Za učiteljstvo.....	92
Kovačima hvala.....	94
Cvjetnim radnicima	96
Skrojena hvala za odjeću	98

Držite se svi u dvovalutnom vrtlogu (počivajte u miru mjenjačnice)	100
Za komunalce	102
Verbalni spajači	104
Za vodiče kroz književnost.....	106
Hvala slugama javnosti	108
Prognoza: Pretežno zahvalno s obilnim divljenjem.....	110
Za spasioce	112
Cestovni njegovatelji	114
Spasiteljima izbjeglica.....	116
Dovršena dvoljetka.....	118
Bilješka o piscu	121
Još jedna mala zahvala	125

Još jedna mala zahvala

Hvala BRID i Radnička

prava,

zbog vas je poezija još malo narasla kao kakva proljetna

trava,

poezija kao i dostojanstvo za rad

treba biti dostupno svima,

pa jednostavna poruka svim čitateljima koliko god vas

ovdje ima,

pišite poeziju, pomoći može svakom,

kad vas nešto tišti ili veseli, katarza utjeha, i ohrabrenje

kor stih u lirici je praktički zakon,

terapijska garancija nakon što se malo zaigrate s papirom

i olovkom,

te misli i osjećaje makar samo za sebe

oblikujete u zapisu slovom.

„Jednom mjesečno na portalu Radnička prava objavljujemo slam poeziju Ivora Kruljca. Inspiriran tekstovima s portala, ali i vlastitim opažanjima, Ivor u svojoj poeziji radničke tematike na svima jasnom jeziku ispisuje kroniku suvremenog doba“.

Ovo je od listopada 2021. do listopada 2023. godine bio redovan uvod u Radničku stihiju, pjesničku kolumnu kojim je portal Radnička prava dao medijskog prostora slam pjesniku koji je objavljivao blok od po dvije pjesme mjesečno točno dvije godine.

Sama slam poezija nastoji vratiti poeziju 'običnim ljudima' smatrajući da je poezija postala previše 'elitistička' i nešto što može biti zabavno samo visokoeduciranom pukū u knjižnicama ili na kakvim prijemima visokih akademičara. Na tom tragu, ne treba očekivati da će ovi pjesnički uradci dobiti nagradu Goranovog proljeća ili biti hvaljeni kao nekakvo 'veleumjetničko' dostignuće.

No, Kruljac je ovim pjesama hitio postići samo dvije stvari: opisati u stihu radničke probleme s kojima se mnogi poštteni radnici susreću iz dana u dan, ali i izraziti zahvalu svima koji su iz dana u dan marljivi i rade važne zadaće za održavanje društva.

Ako ova zbirka pjesama barem nekome malo popravi dan nakon napornog posla i dokle god poezija ne pojede svoju djecu poput revolucije, autor ove publikacije kaže da će biti zadovoljan. Naposljetku, pjesnici žele da ih se više čita, a radnici da ih se više cijeni. Dakle, win-win situacija.